

Adresa: Radićeva 8
Tel: 033 710 400
Web: www.dfsarajevo.ba
E-mail: sekretarijat@fronta.ba

**PREMIJER KS
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA KS
JU APOTEKE SARAJEVO**

PREDMET : Zastupnička inicijativa 15. radna sjednica

Upućujem inicijativu na osnovu Zaključka Skupštine Kantona Sarajevo broj 01-04-40225-1/23 od 11.09.2023 godine u vezi sa stavkom (2) Zaključka 'Predlaže se popunjavanje nepopunjenih sistematizovanih radnih mjesta tamo gdje je to neophodno, u skladu sa propisima i osiguranim budžetom za ovu namjenu uz saglasnost Vlade Kantona Sarajevo u okviru utvrđene politike za predmetnu oblast ' radi popunjavanja upražnjenih radnih mjesta i zapošljavanja neophodnih kadrova u JUAS kao što su zdravstveni radnici - specijalista magistar farmacije, magistar farmacije i farmaceutski tehničar, i administrativno - tehničko osoblje - spremačica, blagajnica, radnici u odjeljenju logistike, radnici vezani za poslove javne nabavke, vozači , call centar

Radi nedostatka kadra radnici su izloženi povećanjem obima vrlo odgovornog posla koji nije u opisu njihovog radnog mjesta i nije u skladu sa važećim zakonskim propisima. Praksa izdavanja lijekova na recept od strane farmaceutskih tehničara je zastupljena u gotovo svakoj apoteci/ogranaku/depou, a što je protivno Zakonu o apotekarskoj djelatnosti čl. 38, te ne spada u opis posla ove grupe radnika. Gašenjem radnih mjesta blagajnice evidentno je proširenje opisa poslova za uglavnom farmaceutske tehničare, ali i magistre farmacije, a koji nisu u skladu sa stepenom stručne spreme i radnim mjestom na koji su raspoređeni Naime, farmaceutski tehničari i magistri farmacije su obavezni u toku radnog vremena pa čak i nakon radnog vremena da polažu gotovi novac (pazar) u bankama, kao i da obezbjeđuju sitni novac za apoteku/ogranak/depo pri čemu se u potpunosti ignoriše Uredba o načinu i postupku provođenja mjera zaštite i vršenja prijevoza i prijenosa gotovog novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti (Sl. Novine FBiH 78/08, 67/13)

Napominjem da je u skladu sa Pravilnikom o radu JUSA čl. 4 organizacija rada na nivou organizacionih jedinica u isključivoj nadležnosti poslodavca i da broj izvršilaca za obavljanje pojedinih poslova određuje isključivo poslodavac **lako ako je došlo do povećanja broja radnih mjesta u sistematizaciji, evidentan je zakonski minimumom u apotekama po pitanju kadrovske politike**

Ovom inicijativom očekujem pozitivnu reakciju poslodavca i resornog ministarstva, kao i Vlade KS radi rješavanja akutnih otvorenih kadrovskih pitanja u JUSA.

Obrazloženje :

Zbog nedostatka standarda i normativa u apotekarskoj djelatnosti, poslodavac se osvrće na zakonski minimum definiran u Zakonu o apotekarskoj djelatnosti, a to je da u jednoj radnoj smjeni u apoteci mora biti prisutan farmaceutski tim, a kojeg čine jedan magistar farmacije i jedan farmaceutski tehničar, pri tome ignorišući odredbe Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji na federalnom nivou, gdje je određeno da na jednog magistra farmacije ide 0,5 farmaceutskih tehničara. Međutim, iako je to u pojedinim apotekama/ograncima/depoima sasvim dovoljno, u velikom broju organizacionih jedinica je to nedovoljno i farmaceutski tehničari su doslovno prisiljeni biti za recepturom i pružati neselektivno farmaceutsku uslugu i izdavati lijekove na recept.

Pogotovu jer nisu obilježena prodajna mjesta za recepturom kako bi se mogla vršiti diskinkcija između radnog mjesta za izdavanje lijekova i radnog mjesta za lijekove i ostala sredstva koja se izdaju bez recepta.

Vežano za **farmaceutskog tehničara** Zakonom o apotekarskoj djelatnosti čl. 38 definisano da *nije dopušteno da farmaceutski tehničar izdaje lijekove na recept, lijekove koji sadrže opojne droge, izrađuje magistralne lijekove koji sadrže supstance jakog ili vrlo jakog djelovanja.* Takođe, u istom članu stoji *da nije dopušteno da farmaceutski tehničar izdaje gotove lijekove u depou apoteke što se u praksi dešava.* U Pravilniku o radu JUAS (broj 01-01-2902-2/22 od 08.11.2022. godine; u daljem tekstu Pravilnik) na strani 67 se u opisu posla za farmaceutskog tehničara u službi prodaje (apoteke, ogranci apoteke, depoi) navodi da farmaceutski tehničar *„izdaje lijekove koji se po propisima mogu izdavati bez ljekarskog recepta, kao i druge robe iz djelatnosti JUAS”, te da „izrađuje galenske i magistralne pripravke za spoljnu upotrebu, izuzev kapi i masti za oči, kao i preparata koji sadrže opojne droge, te supstance iz grupe remedia separanda i claudenda.”*

Takođe, na str. 68 Pravilnika ističe se da farmaceutski tehničar *„obavlja i druge poslove po nalogu rukovodioca organizacione jedinice i da je za svoj rad odgovoran rukovodiocu organizacione jedinice.”*

Pravilnik je usklađen sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti, međutim u praksi je potpuno drugačije. Farmaceutski tehničari se izlažu izricanju novčane kazne u iznosu od 250,00 do 1.500 KM ukoliko ih farmaceutski inspektor zatekne da izdaju lijekove suprotno čl. 38 Zakona o apotekarske djelatnosti.

Jedna od problematika u sistematizaciji Pravilnika su i **specijalisti magistri farmacije** u mreži organizacionih jedinica gdje je sistematizacijom planirano 15 specijalista magistara farmacije, a u praksi niti jednom specijalisti magistru farmacije nije ponuđeno takvo radno mjesto (izuzev specijalista u GALAS galenskom laboratoriju), jer navodno ne obavljaju poslove iz Kolektivnog ugovora. Međutim, iz opisa poslova na stranicama 64 i 65 Pravilnika o radu može se vidjeti da su identični opisu poslova magistrima farmacije na stranicama 66 i 67, pa ostaje nejasno zašto je planirano sistematizacijom 15 specijalista magistara farmacije ako im se neće nuditi ugovori za ta radna mjesta.

Za minimalno funkcionisanje JUAS neophodno oko **136 magistara farmacije**. Rukovodioci magistri farmacije često sačinjavaju farmaceutski tim u apoteci/ogranaku, što nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti. JUAS se suočava sa smanjenjem broja zdravstvenih radnika u ustanovi pri čemu se otežavaju mogućnosti korištenja godišnjih odmora, česti su prekovremeni radovi, a radnici ponekad oklijevaju i u korištenju bolovanja kada postoje opravdani razlozi za isti.

I u drugim sektorima postoje problemi u planiranju broja radnika, a koji su izraženi zadnje dvije godine.

Posljednjom izmjenom Pravilnika o radu JUAS (februar 2024. godina, još nije objavljeno na web adresi poslodavca) dolazi do smanjivanja planiranog broja radnih mjesta **blagajnica** sa 13 na 4, jer u JUAS još uvijek postoje četiri radnice koje rade na radnom mjestu blagajnica. U nedostatku kadra farmaceutski tehničari i magistri farmacije su obavezni u toku radnog vremena pa čak i nakon radnog vremena da polažu gotovi novac (pazar) u bankama, kao i da obezbjeđuju sitni novac za apoteku/ogranak/depo. Pored prekršaja zakona višeg nivoa vlasti, **polaganje gotovog novca od strane zdravstvenih radnika nije u skladu sa stručnom spremom i radnim mjestom za koje imaju zaključeg ugovor o radu, kao ni nabavka sitnog novca za potrebe funkcionisanja organizacione jedinice.**

Upraznjena su i radna mjesta **spremačica**, i prema Pravilniku planirano je 45 radnih mjesta spremačica, a u JUAS je zaposleno samo 18-20 spremačica. JUAS raspolaže sa 47 organizacionih jedinica apoteka/ogranaka/depoa i 5 službi (direkcija, nabavna služba Bistrik [cca. 1000 m²], GALAS galenski laboratorij, marketing služba na Grbavici, poslovni prostor na Mejtašu koji služi kao arhiva) što je ogromna radna površina za održavanje za uposlenih 18-20 spremačica čiji je prosjek starosne dobi 57 godina. Većina njih ima narušeno zdravstveno stanje i često su na bolovanjima (karcinomi, embolija pluća, tromboze, ginekološki zdravstveni problemi), te rade i na četiri mjesta rada (skoro svaki dan drugo mjesto rada). Uzimajući u obzir da većina spremačica ima 26-30 dana godišnjeg odmora, veliki dio vremena apoteke/ogranaci/depoi nemaju spremačice na raspolaganju, te zdravstveni radnici (najvećim dijelom farmaceutski tehničari) su prisiljeni da sami čiste radne površine (podovi, receptura, stolovi, toalet, stakla, izloge, prozore). Pojedine organizacione jedinice i kada su prisutne sve spremačice u JUAS, imaju dostupnu površine se moraju čistiti najmanje dva puta dnevno, a podovi se moraju čistiti najmanje jednom dnevno, što ukazuje na činjenicu da je potreba za spremačicama svakodnevna. Zadnji javni oglas za prijem u radni odnos spremačica je bio objavljen u 2021. godini (broj 01-03-1419-1/21) i tada je putem konkursa primljeno 5 spremačica na određeno odnosno na ugovor o radu na 12 mjeseci. Ove godine je resorno ministarstvo odobrilo zapošljavanje 5 spremačica u JUAS, a realno potrebno je još najmanje 20.

Odjeljenje logistike suočava se sa nedostatkom kadra. Ranije je ovaj sektor imao ukupno 5 radnika uključujući voditelja odjeljenja logistike, a sada je trenutno uposlen samo jedan uposlenik i to kao referent, dok je drugi radnik iz ovog odjeljenja raspoređen na radno mjesto radnika zaštite na radu. Jedan od radnika je penzionisan u maju 2022. godine, voditelj odjeljenja logistike je nažalost umro u martu 2024. godine, a u februaru 2024. godine je jedan radnik napustio ustanovu uslijed nezadovoljstva radnim uslovima. U ovom momentu u odjeljenju logistike uposlen je jedan radnik, te radnici zaštite na radu koji obavljaju poslove logistike i zaštite na radu.

U odjelu javnih nabavki uposlen je samo jedan radnik, dok su prema sistematizaciji planirana dva radna mjesta. Npr., JUAS je za 2024. godinu planirala ukupno 66 javnih nabavki u iznosu od oko 2,800,000 KM što smatramo da je prevelik obim posla za jednog radnika.

Za potrebe JUAS su planirani tri radna mjesta **vozača**, a trenutno je na toj poziciji uposlen samo jedan vozač. U momentima kada je vozač na bolovanju ili godišnjem odmoru, mijenja ga skladištar ili kolege iz logistike, što predstavlja kršenje pozitivnih zakonskih propisa obzirom da su kolege iz logistike sa VSS i bez položenog državnog ispita za vozača. Na taj način JUAS je kršila pozitivne zakonske propise.

Prije zadnje sistematizacije i gašenja dva radna mjesta **višeg stručnog saradnika u Call centru**, u ovom centru su radila tri magistra farmacije, a sada taj posao obavlja samo jedan radnik. Kada taj radnik nije na svom radnom mjestu (bolovanje, godišnji odmor, subota, nedjelja) pozivi se automatski prebacuju na druge apoteke unutar JUAS, pa zdravstveni radnici u apotekama obavljaju dodatni posao pored svojeg redovnog posla.

